

BRANDKÅRSTIDSKRIFT

N:r 8

ORGAN FÖR SVENSKA BRANDKÅRERNAS RIKSFÖRBUND

Redaktion: Styrmansgatan 1, Stockholm. - Tel. 60 63 08. - Postgiro 4870.

Redaktör och utgivare: Kaptten Erik Gillner.

1942

24 årgången

Brandkårerna och skogseldsläckningen.

I brandförvarsutredningens nyligen avgivna betänkande framhålles hurusom det blivit allt vanligare, åtminstone i södra och mellersta Sverige, att brandkår anlitas för skogseldsläckning; och i syfte att effektivisera brandförsvaret har man föreslagit en samordning mellan skogsbrandförsvaret och övrigt brandförsvaret inom varje kommun på så sätt, att skogsbrandfogden såsom tjänstegrenschef sorterar under kommunens brandchef.

Om förslaget vinner statsmakternas gillande torde detta komma att innebära att brandkårerna i betydligt större omfattning än tidigare komma att anlitas vid släckning av skogsbrand och att vederbörande brandchefer måste vara väl hemmastadda i de bästa metoderna för skogseldens bekämpande med sprutor eller också med det snaraste skaffa sig kännedom därom för att i sin tur kunna instruera sin per-

sonal. Det är nämligen ingalunda säkert att en gammal van brandman, som kan sköta sin spruta oklanderligt, därför har de nödvändiga förutsättningarna för att kunna släcka skogseld. Att slå ned en eldfront i skogen är något helt annat än att släcka elden i en byggnad, och åtgärderna för att hindra eldens vidare spridning i skogen äro helt andra än de, som användas för att hindra elden från att kasta sig över från en byggnad till en annan. Därför torde undervisning och instruktion i skogseldsläckning för brandkårernas personal få betraktas som en ofrånkomlig följd av ett principbeslut att vid skogseldsläckning använda och stödja sig på brandkårerna.

Inom vårt land har man ännu så länge rätt begränsade erfarenheter av skogseldsläckning med hjälp av brandsprutor av olika slag, medan man däremot i vissa andra län-

der, främst U. S. A., sedan många år tillbaka noggrant utprovat olika spruttyper och släckningsmetoder. I de amerikanska skogarna har man alltmera övergått till att stödja sig på användning av vatten vid släckning av skogseld, ehuru utvecklingen i mångt och mycket gått efter andra linjer än hos oss. Här ha vi som bekant strävat efter att göra våra för släckning av byggnader avsedda motorsprutor användbara för skogseldsläckning genom att göra dem lättare och mera lätttransportabla men bibehållit den grova slangdimensionen och en förhållandevis hög kapacitet för att de alltjämt, jämsides med skogseldsläckningen, skola kunna göra fullgod tjänst vid släckning av eld i byggnader. I U. S. A. har man i stället utexperimenterat typer, speciellt avsedda för skogseldsläckning. Där har man i strävan att nå fram till de för skogseldsläckning bästa spruttyperna i allmänhet övergått till mycket små, lätta sprutor och

klen slangdimension, vanligen 1 1/2 tum.

Man använder sålunda dels 20 liters handsprutor, som bäras på ryggen och pumpas med bägge händer ungefär som en cykelpump, och dels lätttransportabla motorsprutor, av vilka de minsta bäras på ryggen av en man och ha en kapacitet av något över 200 minuter vid 7 kg. tryck. Till sistnämnda spruttyp bär en man 130 meter 1 1/2 tums slang i en ryggsäck. Slangen kan han ensam lägga ut medan han går framåt i vanlig marschakt.

Antalet skogseldar, som släckas med enbart vatten är dock även i U. S. A. mycket lågt i förhållande till totala antalet skogsbränder. Även där finnas icke alltid sprutor till hands, vattentillgången kan vara bristfällig, och mången eld kan kvävas i sin linda med andra hjälpmedel. Men vattnet anses där alltjämt som det naturligaste och bästa släckningsmedlet. Men endast under en, bestämd förutsättning: att det användes på rätt sätt, och anbringas på rätt plats.

Vid skogseldsläckning med brandsprutor kan man urskilja följande moment:

- 1) Eldens hejdande.
- 2) De vunna eldgränsernas tryggnad genomdränkning (eller skumbeläggning) av ett fribälte runt eldhården.
- 3) Avsläckning av brandområdet —vilket vid större skogseldar sker först sedan allt brännbart material inom området under erforderlig kontroll tillåtits brinna slut.

Eldens hejdande.

Ett framgångsrikt frontangrepp fordrar ett raskt ingripande och god tillgång på vatten (skum). Endast om elden är så intensiv, att den bildar höga lågor, kunna gnistor och glöd kastas framåt i vindriktningen. Därför bör det första

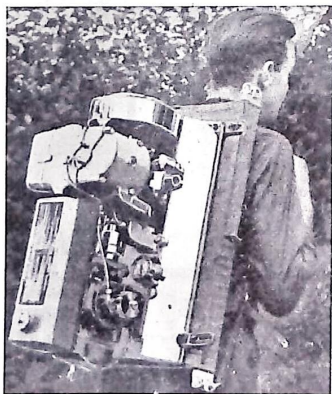


Fig. 1. Motorspruta, som bäres på ryggen av en man. Vikt 35 kg. Slangdimension 1 1/2 tum. Kapacitet: 240 m/l vid 7 kg. tryck.

ingripandet inriktas på att slå ned häftig markbrand och kraftigt brinnande eld i stubbar, torrträd, vedkastar o. d. Detta åstadkomes genom att använda stor öppning i strålröret, så att största tillgängliga mängd vatten (skum) vräkes ut över eldhärden, men endast i själva frontlinjen, och över ett så smalt bälte som möjligt, helst till en bredd av endast en eller annan meter. Endast vid mycket häftig skogseld behöver man bespruta ett bälte av så stor bredd som 3 meter. Man bör icke vid detta första moment försöka att helt släcka ut elden i markytan eller i stubbar, myrstackar o. d. Den grundläggande principen bör vara att hastigt stoppa den framrusande elden, så att det därefter blir möjligt att stänga in den bakom ett vattendränkt eller skumbelagt smalt fribälte. Den viktigaste regeln vid detta moment av släckningen lyder därför att hastigt arbeta sig fram utefter eldfronten, så långt som slangen räcker eller ryggsprutornas antal medger. Enligt amerikansk metod skall strålröret hållas högst en halv meter från marken och riktas mot lågornas bas d. v. s. markytan. Detta är givetvis möjligt endast om handspruta användes eller motorspruta med liten kapacitet och smalslang. Vid användning av våra vanliga motorsprutor och normalslang måste strålen riktas mera framåt om icke strålföraren skall bli genomdränt av vatten och överhöljd med av vattnet sönderpiskad jord.

Medan man vid släckning av övertända byggnader och skydd av hotade byggnader söker att med största kraft nedslå elden för att kunna komma åt att rädda så mycket som möjligt av sådana föremål inom härden, som ännu icke brunnit upp, så måste man vid en skogseld av något så när stor omfattning betrakta skog och virke

inom brandområdet som i det närmaste tillspillogivna och i stället koncentrera alla krafter på att stoppa eldens utbredning.

I fronten återuppflammande eld samt kasteldar, uppkomma av gnistor från brandområdets inre delar sedan strålföraren passerat, omhändertagas bäst av personal med handsprutor eller med hjälp av grenledningar. Grenrör böra därför alltid insättas på lämpliga ställen i slangledningen.

Om det vid mycket häftig toppeld skulle visa sig omöjligt att gå rakt mot eldfronten på en gång, insättes angreppet från vardera flanken med marschriktning mot mitten av eldfronten, som sålunda göres allt smalare, till dess att slangförarna från bågge sidor mötas och elden är stoppad. Då återvända sprutlagen omedelbart till sina utgångspunkter, och nästa moment i släckningsarbetet vidtager.

Genomdränkning av ett fribälte runt brandområdet.

Ett fribälte kan hastigt tillredas med hjälp av vatten, på så vis att man så intensivt genomdränker ett smalt bälte i brandområdets yttersta gräns, att varje glöd eller gnista släckes, och så att elden icke kan krypa över eller genom detta. Bredden av bältet varierar med spruttyp, markbeskaffenhet och vattentillgång från en eller annan decimeter till halvannan meter. Sistnämnda bredd är att betrakta som maximum. Användes skum, bör man allt efter eldens mäktighet och markbetäckningens beskaffenhet utlägga enkel eller dubbel skumsträng och därvid använda bred, kompakt sträng om markbetäckningen är obetydlig men i markbetäckningen insprutat skum om ljung, högt gräs eller torrt ris finnes på marken.

Det erfordras en väl distribuerad vattenmängd motsvarande ungefär

50 mm. nederbörd — d. v. s. ett mycket kraftigt och långvarigt slagregn — för att effektivt släcka eld, som glöder och pyr i djup och torr skogstörv och förna. Åro slangledningarna utlagda runt ett större brandområde, så att man vid behov kan bespruta uppflammande bål i farlig närhet av obrunnet område, bör ett halvmetersbrett fribälte, dränkt med 50 mm. vatten, kunna effektivt hindra elden från att krypa över. Gör man i stället bältet 3 meter brett, betyder detta att det tar 6 gånger så lång tid att lägga ut bältet. Det är ovillkorligen en frestelse för en vid skogseldsläckning ovan strålförare att bespruta varje liten eldhärd, som är inom räckhåll för strålen. Vattnet (eller skummet) gör större nytta om det koncentreras på att hastigt och fullständigt genomdränka ett relativt smalt fribälte.

Användes vattenmotorspruta bör strålröret även vid detta moment ha så vid öppning som möjligt. Finare stråle användes endast om trycket behöver ökas för att vattnet ordentligt skall förmå genomtränga och älta samman aska, glöd och det torra översta jordlagret. Strålröret bör alltså hållas så nära marken som möjligt och riktas mot denna. Föres strålröret korrekt, kommer ovillkorligen vatten och jord att spruta upp på slangföraren, så att denne har svårt att upptäcka varje eldhärd. Därför blir det ofta nödvändigt att åter efter några timmar gå över sträckan för att definitivt släcka befintliga eldhärdar, som ge sig till känna genom rök, torr aska eller uttorkade partier i jord- och askmöljan. Strålförarens medhjälpare hjälper till att söka upp eldhärdar, som förut icke observerats, så att dessa kunna besprutas, innan man går vidare. Medhjälpare skola även med hacka eller spade blotta i marken pyrande eldhärdar, med yxa behandla glödande stockar,

stubbar, rötskadat virke o. d., var efter rikligt med vatten pågjutes. Allteftersom fribältet sålunda säkras, avdelas successivt erforderligt antal man till bevakning och försvaret av de vunnna eldgränserna.

Har man icke tidigare haft tillfälle att i slangledningen insätta grenrör, göres detta nu. Man bör använda såväl vanliga grenrör för inkoppling av slang som sådana, vilka möjliggöra tappning av vatten i hinkar för transport till hand-sprutor och strilkannor.

Avsläckning av brandområdet.

Ett brandfält kan anses vara helt avsläckt antingen om det fullständigt genomdränkts med vatten, eller om allt brännbart material förtärts av elden.

När man fullständigt tryggt brandområdets gränser är därför nästa moment i släckningsarbetet beroende på brandfältets storlek. Vid eldar av mindre omfattning övergår man direkt till avsläckning av hela området, medan man vid mycket stora skogseldar föredrager att låta elden göra rent hus inom de tryggade gränserna. Ej sällan använder man t. o. m. blåslampor, näverfacklor o. d. för att hastigast möjligt få allt brännbart material inom brandfältet att brinna slut.

Avsläckningen av fältet bör lämpligen ske koncentriskt i 15—20 m. breda bälten med början vid områdets yttergräns. Inom dessa bälten genomdränkes grundligt den avbrända mörkytan och alla därå befintliga brinnande eller brännbara föremål. Den disponibla vattenmängden bestämmer hur stor areal som kan släckas på en viss tid. Därför skall så grovt munstycke som möjligt användas, ty ju större öppning i strålröret, desto flera minutlitter vatten kan sprutas ut över brandfältet. Minskning av strålrörsöppningen bör ske när större tryck erfordras för att pressa vattnet ned i glödande torv,

myrstackar, ruttna stubbar o. d. Är vattentillgången knapp, gör man givetvis större nytta med en smal slang och liten strålrörsöppning än med en grov slang med grovt strålrör.

Sedan det yttersta bältet behandlats övergår man till nästa, och under tiden får det brinnande materialiet i brandfältets inre delar tillfälle att förtära sig självt. Så många grenrör som möjligt sätts in i huvudledningen, så att sprutningen alltid kan fortgå inom brandfältet, även om slangen behöver läggas om på viss del av området.

Brinnande stockar, vindfällan o. d. begjutas med mycket vatten, särskilt på undersidan, där de ligga i kontakt med marken. Strålröret hålles så nära föremålet som möjligt. Slangförarens medhjälpare bör vända på allt löst liggande virke. Varje glöd släckes omsorgsfullt i första omgången. Detta sparar tid genom att onödiggöra slangflytning, som eljest får utföras om man senare upptäcker förbigångna eldhärdar.

Användning av motorspruta vid anläggning av moteld.

Anläggning av moteld, som endast förekommer vid de största och mest svårsläckta skogseldar och alltid är förenad med stora risker, kan göras betydligt mindre riskabel genom samtidig användning av motorspruta. Denna användes till att grundligt begjuta ett 3—5 meter brett bälte intill och utanför det fribälte, invid vilket motelden skall anläggas. När denna tagit fart och gärna vill orsaka kasteldar användes sprutan till att hastigt nedkämpa dessa, innan de tagit fart. Endast om motorspruta finnes till hands kan man med någon större grad av trygghet våga sig på att anlägga moteld.

*

Vi torde i vårt land i många avseenden böra följa efter i den utvecklingslinje i fråga om skogseldsläckning, som U. S. A. anvisat. Lätta motorsprutor, klena slangdimensioner, ryggburna handsprutor böra användas i större utsträckning, än vad hittills varit fallet. Men fullständig uppsättning av sådan materiel kan icke inom rimlig tid anskaffas till alla brandkårer. I stället torde man under nuvarande förhållanden böra inskränka sig till att med speciell skogsbrandutrustning förse brandkårer i sådana trakter, som äro mycket skogrika och dessutom försedda med ett relativt rikt förgretnat vägnät.

Det viktigaste i fråga om denna utrustning torde utan tvekan vara anskaffande av smalslang. Vår vanliga, av praktiskt taget alla brandkårer använda 2 1/2 tums normalslang är icke utan vidare lämplig för skogseldsläckning. Den är för tung och otymplig när det gäller utläggning eller flyttning av slang i skogsterräng, den drager mycket stora mängder vatten, medan vattentillgången i regel är dålig vid skogsbrand, den medger icke strålrörets manövrering på för skogseldsläckningen ändamålsenligt sätt. Som stamledning för påkoppling av smalslang har den emellertid sin givna användning. Den brandkår, som skall specialutrustas för skogseldsläckning, bör därför ovillkorligen som komplettering till normalslangen utrustas med smalslang, vilken lämpligen bör vara av 1 eller 1 1/2 tums diameter. Innevarande år utförda prov ha givit vid handen att man vid markbrand praktiskt taget aldrig bör ha behov av grövre slang än 1 tum. Skall, som man får hoppas, anskaffning av smalslang för skogseldsläckning ske i stor utsträckning, bör standardisering av dimensionen ske och därvid icke grövre slang väljas än 1 1/2 tum.



Fig. 2. Skogsbrandbil tillhörande Kalleberga skogsbrandkår.

Som exempel på ett försök till anskaffning av lämplig utrustning till en brandkår, som speciellt inriktat sig på skogseldsläckning, må här nämnas några ord om den frivilliga skogsbrandkår, som i år bildats vid Kalleberga skogsskola i Skåne.

Personalen utgöres av lärare och elever vid skogsskolan. Sedan Luftskyddsinspektionen ställt en motorspruta "Albin 800" av skogsmodell jämte 500 meter normalslang till förfogande kunde kåren tack vare en mycket frikostig donation från Skogsförsäkringsaktiebolaget låta bygga en brandbil, vars utseende framgår av fig. 2.

På ett 3-tons chevroletchassi med en hjulbas av 3,57 meter har vid Klippans Karosserifabrik, efter ritningar av brandmästare Ahlneck vid Eslövs brandkår, byggts ett karosseri med följande utrymmen: Förarsäte för 3 man, manskapssäten för 8—10 man, slangfack för normalslang och smalslang, förva-

rad dels på slangrullar, dels i lösa rullar med slangbindor, vidare utrymmen för 5 st. "Brandklippare", 5 st. ryggburna vattenhandsprutor "Skogs-hebra", strålrör, grenrör, reservskumvätska, redskap av olika slag såsom yxor, hackor, spadar och hinkar samt till sist en fast tank, rymmande 800 liter vatten.

Denna utrustning avser att ge skogsbrandkåren möjlighet att effektivt ingripa vid varje slag av skogsbrand, även om vattentillgången är ringa eller t. o. m. saknas, så att motorsprutan icke kan användas. De tio fyllda, ryggburna sprutorna kunna påfyllas fyra gånger från bilens vattentank, och om elden till äventyrs icke är släckt, när även det vattnet är förbrukat, bör ett dussin vältränade skogsbrandsoldater med övriga medförda redskap kunna göra ett gott arbete för eldens slutliga nedkämpande.

M. Juhlin-Dannfelt.

Jägmästare, Skogsbrandchef.

Vad bör göras för minskandet av brandskador genom soteldar och spräckta skorstensstockar.

Anförande vid brandskyddsmötet i Hälsingborg den 20 juni.

Av Kapten R. GÖTHERSTRÖM.

Ingen torde väl kunna bestrida, att övergången från användningen av stenkol, koks och olja såsom bränsle till ved-, torv- och träkolseldning nu utgör ett av de viktiga och mest trängande brandskyddsproblem, som vi på länge haft att brottas med. Statistiken talar därvid sitt tydliga språk. Under det att antalet till brandkärerna anmälda soteldar i 64 städer under 4. kvartalet 1938 uppgick till 122, var motsvarande antal samma kvartal 1941 icke mindre än 1,876, d. v. s. över 15 gånger det normala. I vissa städer har antalet 40-dubblats. Härvid är att märka, att statistiken endast omfattar de till brandkärerna anmälda soteldarna. Det verkliga antalet torde vara väsentligt större, troligen det tredubbla. Är denna uppskattning riktig, skulle antalet soteldar under 4. kvartalet 1941 i de angivna städerna varit omkring 5,000, en fruktansvärt hög siffra.

Härtill kommer, att ett mycket stort antal större eldsvådor indirekt uppkommit genom soteld, som spräckt skorstensstocken, utan att detta observerats. Sådana sekundärbränder uppkomma oftast i mellanbottnar eller bakom panel eller annan brännbar inredning kring skorstensstocken.

Statistiken visar således med skärpa, att uppvärmningsproblemet måste ägnas den allra största uppmärksamhet från brandskyddshåll och aldeles särskilt från vederbörande fastighetsägare. Skor-

stensfejare, brandchefer och byggnadsnämnder måste under sommaren, d. v. s. före nästa eldningstermin med all energi ägna sig åt uppgifter att söka nedbringa ifrågavarande brandskadeförluster. Erfarenheten har som bekant visat, att det framför allt är de för koks avsedda värmeledningspannor, vilka nu måste eldas med ved eller torv, som varit anledning till de flesta eldsvådorna. Det är oundgängligen nödvändigt, att detta står klart för myndigheter och brandskyddets representanter, ty frågan är av fundamental betydelse för hela vårt land.

Kan ingripande från brandskyddshåll ha någon betydelse? Ja, utan tvivel, ty mycken okunighet och likgiltighet kan neutraliseras genom energiska åtgärder från myndigheternas sida och genom målmedveten upplysning och propaganda från brandskyddsorganisationer och enskilda brandskyddsmän. Svenska Brandskyddsföreningen har i sin tidskrift i en serie artiklar denna vinter och vår behandlat ifrågavarande problem och anordnat tvenne diskussionsmöten mellan representanter för alla de myndigheter och organisationer, som direkt eller indirekt handhava frågor rörande skorstenar, eldstäder och olika slags bränsle, varjämte föreningen bland fastighetsägare, murare och skorstensfejare muntligt och skriftligt sökt väcka intresse för bostadsuppvärmningens brandskyddspro-

blem. Såsom ett tecken på att detta arbete haft en viss betydelse ser föreningen det förhållandet, att antalet statistikförda soteldar, som ständigt ökats t. o. m. januari månad detta år, märkbart avtagit under februari och mars månader, trots att medeltemperaturen under dessa månader ej var nämnvärt högre än under januari.

Det har på senaste tiden — icke minst i tidskriften Brandskydd — skrivits så mycket om hithörande problem, att jag här endast har att göra en sammanfattning av vad som bör och kan göras för minskandet av brandskador genom soteldar och spräckta skorstensstoc-

kar. Först och främst gäller det att vidtaga åtgärder till minskandet av brandfaran hos redan befintliga uppvärmningsanordningar. Sedan måste man söka utnyttja erfarenheterna från de uppkomna eldsvådorna för att få till stånd mindre brandfarliga uppvärmningsanordningar vid ny- och ombyggnader. Det första problemet är givetvis det mest trängande.

Som förut är nämnt hava de flesta eldsvådor av ifrågavarande slag uppkommit genom för koks avsedda värmeledningspannor, som nu helt eller delvis måste eldas med ved eller torv. *Här gäller det att försöka förhindra för stark sot- och tjärbildning.* Tyvärr har flertalet fastighetsägare ägnat denna fråga för liten uppmärksamhet. Man har ofta ända tills soteld inträffat eldat pannorna med ved på ungefär samma sätt, som man förr eldade med koks, och utan att pannorna ändrats. På detta sätt har man fått hela skorstenspipan igenrodd av blanksot, som ej kan bortskaffas vid vanlig sotning, och ofta ser man, att det rinner tjära både i pannrum och uppe i skorstenens översta del.

Skall man hava utsikt att undgå soteld och spräckta skorstensstoc-

kar måste de för kokseldning avsedda pannorna i regel ändras för intermittert eldning eller s. k. braseldning, d. v. s. med helt öppet eller helt avstängt drag, varjämte i regel erfordras särskilda anordningar för ökaned av draget, så att panntemperaturen blir 60 à 70°.

Åtminstone i Stockholm har man vunnit mycket goda resultat med en fläktanordning, som genom fina hål blåser luft snett upp mot ugnstaket, varigenom luften inne i värmepannan bringas i cirkulation och förbränningen blir fullständig samt sot- och tjärbildning förhindras eller väsentligt minskas.

Med de högre temperaturer i pannorna erfordras åtminstone för de större pannorna en särskild shuntkoppling för att förhindra att temperaturen på värmeelementen blir för hög, men man finner ofta att även fullgoda shuntanordningar icke fungera tillfredsställande på grund av panneldarens bristande erfarenhet eller intresse för reglering av shunten efter yttertemperaturen.

Tyvärr har någon systematisk statlig provning av alla de anordningar, som släppts ut i marknaden för att möjliggöra effektiv och ofarlig vedeldning i kokspannor, ej kunnat genomföras, men den s. k.

Bostadsuppvärmningskommittén har ägnat dessa anordningar stor uppmärksamhet, och man får väl hoppas, att nyssnämnd provning snart skall komma till stånd. Att klassificera alla dessa i marknaden utsläppta aggregat, av vilka flera synas vara ändamålsenliga, under det att andra äro direkt olämpliga, synes mig vara en av de mest angelägna och brådskande uppgifterna för den byggnadstekniska forskning, som nu med hjälp av statsmedel skall igångsättas. Det synes som om Statens Hantverksinstitut skulle vara ett lämpligt forum för dylika provningar.

I varje större samhälle bör fin-

nas någon eller några fackmän, som kunna stå fastighetsägarna till tjänst med råd och anvisningar, huru de skola ändra vedeldade kokspannor för att i möjligaste mån undvika sot- och tjärbildning. I Stockholm m. fl. städer ha fastighetsägareföreningarna — till synes med gott resultat — öppnat *rådfrågnings- och upplysningsbyråer* för ändamålet och det synes vara angeläget att övriga samhällens brandchefer och skorstensfejarmästare söka kontakt med fastighetsägareföreningarna, där sådana finnas, för att få till stånd dylik expertis.

Det vore även lämpligt, att man i resp. samhällen redan i höst kunde ordna *kurser för pannskötare*, vilka ofta sakna kunskap om hur man skall ordna eldningen för att undvika alltför stark sot- och tjärbildning.

Som förut nämnts, visar erfarenheten, att en till synes ofarlig soteld kan vara indirekt orsak till allvarlig eldsvåda, därigenom, att det vid sotelden uppkommer en från rummen ej synlig spricka. En viss latent brandorsak kan således befaras i alla byggnader, där soteld inträffat under förra eldnings-terminen. Det är därför önskvärt för att ej säga nödvändigt, att skorstenarna i byggnader, där soteld inträffat, och helst i alla andra, där vedeldade värmeledningspannor finnas, snarast underkastas en *noggrann undersökning för att konstatera, om det finnes någon spricka på skorstensstocken*. I större byggnader bör väl denna undersökning utföras av vederbörande skorstensfejare, men i villor och andra mindre byggnader kan undersökningen lätt ske av snart sagt vem som helst. Undersökningen går till på det sättet, att man lägger en våt säck eller dylikt över skorstensmynningen samt eldar i pannan med något rökälstrande ämne, exempelvis fuktig halm, en-

ris, träavfall o. d. I Stockholm uppmanade byggnadsnämnden förra sommaren genom annonsering samtliga fastighetsägare att låta undersöka skorstenarna, och en dylik maning är säkerligen behövlig i alla större städer. Brandchefen är väl närmast den, som skall taga ett dylikt initiativ.

Om rök vid en dylik undersökning eller eljest tränger ut genom någon *spricka i skorstensstocken* är fara å färde och skorstensstocken *måste snarast repareras*. Men hur skall en sådan reparation gå till? Så mycket torde vara klart, att det ej räcker att reparera spruckna murade skorstensstockar endast genom att putsa över sprickorna. Alla sprängda tegelstenar måste ersättas med hela. Det duger emellertid ej att endast plocka ut de skadade stenarna, enär man då omöjligen kan få fullgoda, väl fyllda fogar, utan man måste riva undan så många stenar i den spruckna väggen, att man kan mura in teglen på vanligt sätt med fyllda fogar.

Om man, utan att riva hela skorstenen, kan effektivt reparera en skorsten, som består av glasulls-isolerade glaserade lerrör, omgivna av ett tunt betonghölje, är väl tveklöst. Om betonghöljet har sprängts, är det väl troligt dels att även lerröret delvis sprängts och dels att glasullen helt eller delvis smält ned. Hittills har man väl nöjt sig med att hugga upp sprickorna i betonghöljet och lägga in betong i de upphuggna rännorna, men en dylik reparation blir naturligtvis ej fullt effektiv och ett nytt brott på skorsten kan inträffa vid en ny soteld.

Även om en vedeldad panna är av lämplig konstruktion medför den relativt kraftig sotbildning. Det är därför av stor vikt ur brandskyddssynpunkt, att *vedeldade värmeledningspannor och därtill hörande skorstenspipor sotas*

tillräckligt ofta. Under det att kokseldade värmeledningspannor i regel ej behöva sotas mer än var tredje månad, måste en vedeldad sotas *minst varje månad*, ja, vissa pannor måste sotas var 10:e dag. I vissa staten tillhöriga byggnader i Stockholm, som lyda under Byggnadsstyrelsen, sotas regelbundet var 14:e dag vid ved- eller torveldning. I regel innehålla brandordningarna bestämmelser om att vedeldade värmeledningspannor skola sotas minst en gång i månaden. Har något samhälle ännu ej fått brandordningen ändrad på detta sätt, synes det nödvändigt, att vederbörande brandchef begär dylik ändring.

Inom samhälle, där brandordning ej finnes, är det ofta svårt att få sotningen utförd av kompetent skorstensfejare. Det synes därför önskvärt om landskommunerna redan nu sökte ordna sotningsväsendet på lämpligt sätt. Enligt förslaget till den nya brandlag, som troligen kommer att antagas vid nästa riksdag, måste sotningsväsendet ordnas även inom landskommuner. Ätminstone i mera tätbebyggda kommuner på landsbygden skulle yrkesutbildade skorstensfejare helt säkert få tillräckligt med arbete.

Önskvärt hade varit, om bestämda sotningsfrister hade kunnat införas i den nya brandstadgan, men då detta av flera skäl ej låter sig göra, är det nödvändigt, att klara normalsotningsfrister utarbetas och införas i de normalbrandordningar, som statsmyndigheterna måste uppgöra, sedan den nya brandlagen blivit av riksdagen antagen.

Hur väl sotningen än sker och hur bra värmepannorna än utföras, måste man alltid vid ved- och torveldning räkna med fara för soteld. Det gäller därför att se till att nya skorstenar uppföras på sådant sätt, att de kunna motstå en dylik

Önskvärt är dessutom, att *skorstenspipan skall vara så slät som möjligt* för att ej sotet skall bita sig fast utan lätt kunna avlägsnas vid sotning. Vidare måste man fordra, att skorstenen göres så gastät, att man kan använda fläkt för dragets höjande utan risk för att rökgaserna tränga genom skorstensväggarna. Slutligen önskar arkitekten, att skorstenarna skola taga så litet utrymme som möjligt, och byggmästaren, att man i betonghus skall gjuta skorstenen samtidigt med väggarna ävensom att man, där tegel ej användes för annat ändamål vid husbygget, ej skall behöva transporterera fram tegel för skorstenarna. Alla dessa önskemål gå knappast att förena. Vad man emellertid absolut måste kunna fordra av en skorsten är, att den under decennier skall kunna stå emot icke blott den normala värme, som alstras i en skorsten, utan även stå emot en ej alltför stark soteld.

Omfattande prov vid Statens provningsanstalt ha visat, att *betong och cementsten ej alls lämpa sig för skorstenbyggande*. De skorstenar, som bestå av invändigt glaserade glasullsisolerade tegelrör, omgivna av ett tunt betongskal eller en tunn tegelmur, ha även visat sig dåligt motstå den värme, som alstras vid en soteld. Ungefär 20 % av sålunda uppförda skorstenar torde i Stockholm och Göteborg ha mer eller mindre allvarligt skadats vid soteld under de två senaste vintrarna.

Det är märkvärdigt, att det ur ekonomisk synpunkt och brandskyddssynpunkt så viktiga skorstensproblemet tillvunnit sig så litet intresse från byggnadsteknics sida. Brandskyddets målsmän måste emellertid fordra, att man ej frångår gamla beprövade konstruktioner för skorstenbyggandet och övergår till nya, utan att dessa praktiskt provats och hefunnits

lämpliga. Uppenbart är att en del *nya olämpliga skorstenstyper* äro direkt stridande mot de flesta samhällens byggnadsordningar, och lika tydligt är att byggnadsnämnderna ej böra frångå gällande kommunala föreskrifter och tillåta nya konstruktioner, varom man intet vet.

Vid ett nyligen hållet diskussionsmöte, till vilket Brandskyddsföreningen inbjudit representanter för olika myndigheter och organisationer på det byggnadstekniska området, framhölls, att det ur brandskyddssynpunkt och även ur eldningsekonomisk synpunkt vore bäst, om skorstenspiporna kunde göras runda. Det framhölls emellertid också med skärpa, att *det brända teglet alltjämt är det enda lämpliga materialet till skorstenar*. Man ställde sig även frågan, om tidpunkten nu ej vore mogen för tegelfabrikanterna att börja tillverka ett *formtegel* med invändigt rund och utvändigt rätvinkliga ytor, vilket tegel borde vara sådant, att fogarna kunde göras så små som möjligt. Om man anordnade en skorstenspipa av dylikt formtegel med en motståndskraft mot eld motsvarande halv stens mur av vanligt bränt tegel och om man utanför detta formtegel vid större pannor lade en halvstens tegelmur eller eventuellt betongmur med motsvarande motståndskraft mot eld, skulle man troligen få skorstenar, som tillfredsställde alla ovan angivna fordringar. Önskvärt är emellertid, att man snarast möjligt får igång prov, som visa de olika skorstenskonstruktionernas motståndskraft mot den värme, som alstras vid en kraftigare soteld. Glädjande nog har vårt lands största tegelbolag uppdragit åt Statens provningsanstalt att utföra prov med vissa skorstensmaterial, och kan man hoppas, att dessa prov skola bli till god vägledning.

Det synes vara nödvändigt att efter danskt mönster bestämma *minimiarea på skorstenspipor för olika storlekar av värmepannor*. En mängd skorstenspipor äro nu alldeles för trånga.

Erfarenheten visar, att det slarvas otroligt vid uppförande av skorstenar av olika slag. Det är ej ovanligt, att skorstensstockens grund ej ligger på frostfritt djup, att en skorstensstock uppföres på trä- eller järnkonstruktion, att skorstensstocken ej är självbärande, att man borrar hål i skorstensmuren för elektriska anordningar, att man fäller in träbalkar eller träreglar i muren, att man fäster panel med grova spikar i halvstens mur, att man för stödjärn ända in till skorstenspipan, att man uppe på en skorsten med rund skorstenspipa murar upp en fyrkantig pipa med väsentligt mindre dimensioner än den underliggande runda pipan o. s. v. Ja, till och med i de större städerna kan man få se, att även för de största värmepannorna uppföres skorstenar med halv stens mur i stället för hel stens,, som föreskrives i byggnadsordningarna.

Det är ej ovanligt, att man vid införande av centraluppvärmning använder sig av *äldre skorstenspipor*, som använts för kakelugnar och kaminer och som ingalunda äga tillräcklig motståndskraft mot värme för att kunna användas för centraluppvärmning. Lika vanligt är att *hål för kaminrör* o. dyl., som ej längre användas, icke muras igen utan tillstoppas med bräder, träfiberplattor, ja t. o. m. papper.

Allt detta gör, att man måste fråga sig, om de, som uppföra dylika skorstenar, verkligen ha tillräcklig *yrkesskicklighet* eller äro utlärdade murare. Tyvärr är det så, att man flerstädes frångått den regeln, att en skorsten skulle i hela sin längd uppföras av en enda murare utan ett flertal personer kan arbeta på samma skorsten. Man

kan även vid en del byggen fråga sig, om byggmästare och byggnadskontrollant äro tillräckligt sakkunniga, och hur har den kommunala byggnadskontrollen verkat? Vore det ej skäl att i tider som dessa söka skärpa denna? Och skulle man ej på grund av den mängd eldsvådor, som uppkommit genom felaktigt uppförda skorstenar och eldstäder, kunna ordna extra brandsyn och eldstadsbesiktning?

Slutligen må framhållas, att det är nödvändigt, att *nya skorstensstockar noggrant undersökas av skorstensfejare, innan värmepannorna tagas i bruk.*

Såsom *sammanfattning* må nämnas, att följande åtgärder främst synas mig nödvändiga för att minska brandskadorna genom soteld och spräckta skorstensstockar.

I. Befintliga skorstenar.

1. Propaganda bedrives av Brandskyddsföreningen samt vederbörande brandstyrelse, brandchefer, skorstensfejare och fastighetsägareföreningar för att påverka fastighetsägarna att före nästa eldningstermin vidtaga ur brandfaresynpunkt erforderliga ändringar på värmepannor, som ej lämpa sig för vedeldning.
2. Brandcheferna taga initiativ till att inom resp. kommuner vidtalas personer eller ordnas en rådfrågningsbyrå — helst inom fastighetsägareföreningen, där sådan finnes — som tillhandagå fastighetsägarna med råd och upplysning rörande vedeldningen.
3. Fastighetsägareföreningar animeras att i höst ordna kurser för pannskötare.
4. Byggnadsstyrelsen eller Bostadsuppvärmningskommittén söker snarast få till stånd officiell

provning av olika aggregat för minskandet av sot- och tjärbildning i vedeldade pannor.

5. Där så ej är gjort, taga brandcheferna initiativ till ändring av de kommunala brandordningarna, så att sotningsfristen för vedeldad panna blir högst en månad. Även i kommuner, där brandordning ej finnes, böra de kommunala myndigheterna söka ordna sotningsväsendet.
 6. De kommunala myndigheterna uppmana genom annonsering i ortspressen eller på annat lämpligt sätt fastighetsägarna att undersöka skorstenarna genom proveldning.
 7. Vid proveldningen eller förut påvisade sprickor i skorstenarna avhjälpas snarast möjligt.
 8. Brandsyner och eldstadsbesiktningar skärpas.
 9. För kakelugnar, kaminer, spisar o. dyl. avsedda skorstenspipor få ej användas för värmepannor utan byggnadsnämndens tillstånd och först sedan skorstensstocken noggrant undersökts av skorstensfejare eller annan sakkunnig.
- ### II. Nya skorstenar.
1. Officiella prov anställas av nya typer på skorstenspipor. Den statsunderstödda byggnadstekniska forskningen upptager snarast dessa frågor till behandling.
 2. Byggnadsnämnderna frångå ej byggnadsordningarna hävdvunna föreskrifter eller medge nya skorstenskonstruktioner, förrän dessa äro provade och befunda lämpliga.
 3. Uppförandet av betong- och cementstenkorstenar förbjödes tills vidare.
 4. Tegelfabrikanterna animeras att

tillverka skorstensspecialtegel med invändig cirkelform och av den beskaffenhet, att fogarna kunna göras så små som möjligt.

5. Strängare kontroll utövas av de kommunala myndigheterna över skorstensbyggandet, varvid tillses, att skorstenar endast uppföras av fullt kompetenta personer.
6. Skorstenar få ej användas förr-

än de besiktigats av skorstensfejare.

7. Brandteknisk undervisning meddelas i högre och lägre tekniska undervisningsanstalter och i hantverksskolorna. Rikt illustrerad broschyr utarbetas av Svenska Brandskyddsföreningen om hur skorstenar och eldstäder skola uppföras, varjämte redogörelse lämnas över de vanligaste felen.



Tjfon

för
brandalarm
flyglarm

Många olika typer och storlekar. Stor hörbarhet - Ringa luft- eller ångförbrukning - Oberoende av elektrisk ström.



KOCKUMS
MEKANISKA VERKSTADS AKTIEBOLAG
Malmö

ERFARENHET- ANSVAR



Sedan mer än 80 år ha
Jonsereds fabriker försett
det ständigt växande sven-
ska brandväsendet med

BRANDSLANGAR

Vi känna vårt ansvar inför brandmännen i
allt Sveriges land och skola icke lämna någon
möda ospard för att bibehålla det förtroende,
som genom årtionden kommit oss till del.



ÖVER 80 ÅRS ERFARENHET —
ALLTJÄMT ÖÖVERTRÄFFADE

Jonsereds

Företaget grundat 1833



RIKSFÖRBUNDET.

Protokoll fört vid ordinarie årsmöte med medlemmar av Svenska Brandkärernas Riksförbund i Häl-singborg den 20 ju-ni 1942.

Närvarande: Av Centralstyrelsen v. ordföranden lands-hövding A. E. Rodhe, ledamöterna G. By-lund, R. Stridbeck, G. Eliasson, A. Hæg-gström och E. Lind-bohm samt supplean-terna F. Kylberg, H. Forssman, O. Clar-holm, N. Almér och P. Maritz. Ombud för länsförbund och brandkärer samt rep-resentanter för an-slagsgivande försäk-ringsinrättningar.

Mötets offentliga del, som var gemen-sam med Svenska Brandskyddsförening- och Svenska Brandbefälsförening-
gen, bevestades bl. a. av representanter för Häl-singborgs stad och industri, överdirektör Jonsson från Luft-

skyddsinspektionen samt följande repr. för grannlänernas brandskyddsorganisa-tioner: från Dansk Brandvärns Komité: kontorschefen i ju-stitiedepartementet Boas, assurancesdirek-tör Brannow, direk-tör Hafn och brand-
chefen i Köpenhamn Winding; från Norsk Brandvörn Forening: brandchefen i Oslo Hagen och direktör Möyner samt från Brandskyddsförening-
gen i Finland: ma-gister Pohjakallio.

§ 1.

Vice ordföranden, landshövding Rodhe, som ledde dagens förhand-lingar, uttalade ett beklagande över att ordföranden, landshövding Hammarskjöld, av sjukdom var förhindrad närvara och föreslog att till honom avsända ett tele-gram, vilket även blev mötets be-slut.

§ 2.

Utsågos herrar G. Bylund och E. Lindbohm att jämte ordföran-den justera mötets protokoll.

§ 3.

Centralstyrelsens redogörelse öfver verksamheten 1941 hade varit införd i tidskriften, varför ansågs obehöfligt att uppläsa densamma. Redogörelsen lades med godkännande till handlingarna.

§ 4.

Revisionsberättelse för kalenderåret 1941 lästes och lades till handlingarna. Ansvarsfrihet beviljades styrelsen.

§ 5.

Till v. ordf. i förbundet omvaldes landshövding A. E. Rodhe.

§ 6.

Såsom styrelsemedlemmar omvaldes landshövding T. Löfgren och domänintendent B. Nilsson. Till suppleanter omvaldes herrar F. Kylberg och P. Maritz.

§ 7.

Såsom revisorer omvaldes herrar K. H. Modén och C. L. Sabelström. Revisorssuppleanterna herrar G. Rudling och G. Hedman omvaldes även.

§ 8.

Medlemsavgiften för enskild medlem fem kronor och tio kronor för brandkår och kommun skulle bibehållas.

§ 9.

Vid mötets officiella del — gemensam med Svenska Brand-

skyddsföreningen och Svenska Brandbefälsföreningen — hälsade ordföranden å de tre föreningarnas vägnar de närvarande gästerna välkomna och lämnade därefter en redogörelse för brandskyddsarbetet efter förra årsmötet.

§ 10.

Brandchefen B. Thorell höll föredrag över ämnet "Erfarenheter från tjänstgöring i Luftskyddsinspektionen".

§ 11.

Arkitekt Mogens Mogensen höll föredrag med skioptikonbilder över ämnet "Arkitektens syn på brandskyddsfrågan".

§ 12.

Kapten R. Cötherström höll föredrag med skioptikonbilder över ämnet "Vad bör göras för minskandet av brandskador genom soteldar och spräckta skorstensstocakar?"

§ 13.

Konsluent Rörström höll föredrag över ämnet "Brandskyddspropagandan bland industriarbetare".

In fidem

Erik Gillner.

Justerat:

A. E. Rodhe.

G. Bylund.

E. Lindbohm.

Årsmöte.

Stockholms läns Brandkårsförbunds årsmöte äger rum i Södertälje onsdagen den 16 september.

Ny broschyr.

En ny broschyr av länsbrandchef Rudolf Stridbeck finnes nu på Riksförbundets förlag "Utbildning i användande av rökmasker med filter vid mindre brandkärer".

Grunder vid utdelning av Riksförbundets studiestipendier för år 1942.

Stipendierna avse att bereda personal vid landets till Riksförbundet anslutna brandkårer eller brandkårsförbund möjligheter till utbildning genom studier, som höja den personliga yrkesdugligheten och därmed bliva till gagn för brandkärerna eller äro av betydelse för Riksförbundets allmänna verksamhet.

Studierna böra fullgöras vid eller utländsk brandkår eller institution, där goda lärdomar för avsett ändamål kunna inhämtas, vid utbildningsskolor eller specialkurser för brandväsendet, vid utländska brandtekniska anstalter e. dyl.

Stipendierna utdelas av Riksförbundets Verkställande Utskott enligt följande grunder:

Stipendieutdelningen kungöres i Brandkärstidskrift minst en månad före ansökningstidens utgång med angivande av stipendiernas ändamål och den tid, inom vilken ansökningarna skola vara inkomna till V. U. Sökande äro skyldiga att uppgiva ändamål, tid och plats för avsedda studier, att bifoga meritförteckning jämte tillstyrkande utlåtande från vederbörande brandchef, brandstyrelse eller styrelse för brandkårsförening eller brandkårsförbund och att inom två må-

nader efter studiernas fullgörande ingiva studieberättelse till V. U.

Stipendierna kunna utdelas till brandmän, brandunderbefäl och brandbefäl vid brandkårer, anslutna till Riksförbundet, ävensom till brandkonsulenter.

V. U. bestämmer stipendiernas antal och storlek, varvid hänsyn tages till den nytta avsedda studier kunna anses hava för brandväsendet samt till storleken av det till utdelning anslagna beloppet. Om möjligt bör beloppet för varje stipendium bestämmas så, att det täcker de skäligen kostnaderna för resp. studier.

Meddelande om de beslutade stipendierna sker dels i Brandkärstidskrift, dels genom skrivelser till dem, som utsetts till stipendiater. Beviljat stipendium utbetalas till stipendiaten, när han till V. U. anmält, att han är färdig anträda sin studieresa, och erinras i samband därmed om hans skyldighet att företaga studieresan enligt uppgiven plan samt att inom två månader efter dess avslutning insända studieberättelse till Verkställande Utskottet. Till de sökande, som icke kunnat tilldelas stipendier, återsändes ansökningshandlingarna jämte meddelande att ansökan icke kunnat bifallas.

Kungörelse om Riksförbundets studiestipendier 1942.

Svenska Brandkärernas Riksförbund utdelar för år 1942 studiestipendier till ett sammanlagt belopp av kr. 1,000:—.

Stipendierna få sökas av brand-

män, brandunderbefäl och brandbefäl vid brandkårer anslutna till Riksförbundet samt brandkonsulenter.

Stipendierna äro avsedda dels

till studier i och för höjande av den personliga yrkesskickligheten, dels till studier av sådana förhållanden inom brandväsendet, som kunna bliva till gagn för Riksförbundets verksamhet.

Studierna böra fullgöras vid in- eller utländsk brandkår eller institution där goda lärdomar för avsett ändamål kunna inhämtas, vid utbildningsskolor eller specialkurser för brandväsendet, vid utländska brandtekniska anstalter e. dyl. Stipendierna skola sökas hos Svenska Brandkärernas Riksförbunds Verkställande Utskott,

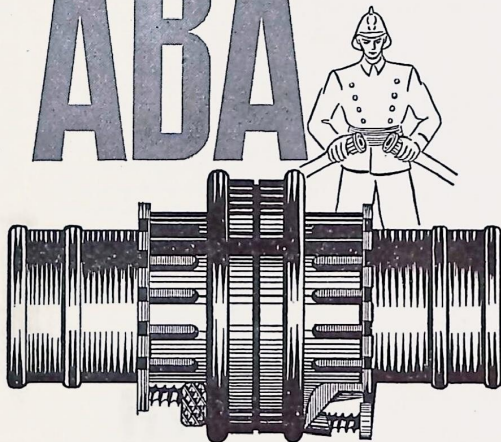
Styrmansgatan 1, Stockholm, senast den 25 september 1942.

Stipendiat skall i ansökan uppgiva födelseår, nuvarande anställning, vad de avsedda studierna skola omfatta, plats och tid för deras bedrivande samt beräknade kostnader. Till ansökan skall bifogas meritförteckning ävensom tillstyrkande utlåtande från vederbörande brandchef, brandstyrelse eller styrelse för brandkårsförening eller brandkårsförbund.

Senast två månader efter studiernas avslutande skall studiebe rättelse ingivas till V. U.

ABA

normalkopplingar



Patenterade och tillverkade av oss sedan 1896 och i lagen av den 6 juni 1918 föreskrivna brandväsendet. Utföras i speciallegering och förses med stötkant, som gör dem särskilt motståndskraftiga. Varje koppling provas i lagenliga stålmallar och garanteras vara absolut lika, så att de passa till varandra — äldre såväl som nyare — även till S.M.S 1150. ABA ingjutet i varje del är lagenligt originalfabrikat.

Genom rationaliserad tillverkning kunna priserna hållas låga.

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN A/B

E. BERGSTRÖM
SCHELEGAT. 28 - STHLM

VERKSTÄDER I STOCKHOLM OCH WATTHOLM A. Kungl. Hovleverantör.

NOTISER.

Ludvika stads brandväsen 1941.

Brandkåren har under året haft 45 uttryckningar, därav för eldsvåda eller tillbud 11 ggr, soteld, 24, trängrök 9, falsk alarm 1. Alarmering har skett genom telefon samtliga gånger.

Eldsvådorna hava i 4 fall varit av sådan omfattning, att släckning utförts från motorspruta eller brandpost, i tre fall med 1, 2 och 4 ledningar från motorspruta, ett fall med 2 ledningar från brandpost. Övriga eldsvådor hava släckts med sparslang, pyttsspruta samt diverse redskap.

Den under året använda slanglängden utgjorde 580 m.

Under året har bl. a. nyanskaffats: 1 st. 2-delad stege, max. 10

m., 20 st. handyxor, 4 sågar för skogseld, 3 st. CO-filter.

Under året har hållits 33 övnings- med såväl borgar-, reserv- som pojkbrandkåren.

Brandskadorna

för 2:dra kvartalet 1942, baserade på preliminära uppgifter från försäkringsbolagen.

Procenten utgör sociala förlusten.

År 1942.

April	1,600,000 + 30 % =	2,080,000
Maj	5,100,000 + 30 % =	6,630,000
Juni	2,600,000 + 30 % =	2,600,000
		Kr. 11,310,000

År 1941.

April	3,100,000 + 30 % =	4,030,000
Maj	7,500,000 + 30 % =	9,750,000
Juni	3,000,000 + 30 % =	3,900,000
		Kr. 17,680,000

Svenska Brandbefälsföreningen.

Diverse meddelanden.

Svenska Brandbefälsföreningen och Svenska Kommunalarbetareförbundet hava gemensamt ingått till Konungen med hemställan att koloxidförgiftning skall räknas som yrkesfara.

Svenska Brandbefälsföreningen har ingått till styrelsen för statens brandkola med begäran att kurs för brandbefälsaspiranter kategori I anordnas på grund av den brist på brandbefäl som f. n. finnes.

Vid sammanträde hos Kungl. Kommerskollegium för dryftandet av åtgärder för skyddandet av oljehamnarna representerades Svenska Brandskyddsföreningen av civilingenjör Ch. Möller och Svenska Brandbefälsföreningen av brandchef H. Rosencrantz.

Brandchef N. Grönvall kommer att som brandexpert biträda Hemortsförsvarsakkunniga.

Ett yttrande till Länsstyrelsen i Södermanlands län angående det s. k. eskilstunafallet har avgivits av Svenska Brandbefälsföreningen.

Brandbefälsföreningen har ingått till Gatunämnden i Stockholm med en skrivelse, vari vissa förhållanden påpekats i samband med brandbefälsval i Stockholm.

Brandbefälsföreningen har ingått med skrivelse till brandstyrelsen i Karlstad och framhållit önskvärdheten av att vid tillsättandet av vice brandchef därstädes erforderliga kompetenskrav på brandbefäl beaktas.

Vissa eldsläckningsprov anordnade av Luftskyddsinspektionen, Statens brandkola och Hälsing-

borgs brandkår pågå f. n. i Häl-
singborg. Proven komma att fort-
sätta i Borås.

Personalia.

Brandcheferna i Malmö Arvid
Hæggström och i Visby Carl Lind-
ström hava utnämnts till riddare
av Vasaorden. Brandchefen i Häl-
singborg Holger Rosencrantz har
utnämnts till riddare av Tyska
Örnens orden.

Cirkulär från sprängämnes- inspektionen.

Tid efter annan utkommer an-
visningar från Sprängämnesinspek-
tionen som beröra brandbefällets
verksamhet. Brandbefälsföreningen
har i samråd med Sprängämnes-
inspektionen åtagit sig att medde-
la i tidskrifter, då sådana utkom-
ma. Nedan följa de anvisningar
som senast utkommit.

Datum:	Angående:
31/8 1939	handhavande av explosiva varor i handelslokaler.
14/10 1940	transport av eldfarlig olja resp. explosiv vara med gen- gasdrivet motorfordon.
6/3 1941	försiktighetsåtgärder vid till- handahållande genom distri- butörer för eldfarlig olja av fast automobilbränsle.
21/3 1941	villkor för transport med gengasbil av vissa explosiva varor av 1. klass såsom ex- plosiv vara av 2. klass.
21/3 1941	transport av explosiva va- ror av första klass med gengasdrivet motorfordon.
1/4 1941	transporter av explosiv vara.
6/6 1941	eldsläckare vid transport av explosiva varor av första klass med gengasbil.
6/6 1941	eldsläckare vid transport av eldfarliga oljor av första klass med gengasbil.
14/6 1941	önskvärd övervakning från polismyndighets sida av ef- terlevnaden av Kungl. för-

20/11 1941	ordningen angående explosi- va varor. säkerhetsanordningar för el- bilar och el-truckar avsedda för transport av explosiva varor av första klass.
25/11 1941	konstruktion, drift och sköt- sel av cisternautomobiler och cisternvagnar för trans- port av eldfarlig olja av för- sta klass.
10/12 1941	skumsläckningsanordningar vid större upplag för eldfar- lig olja i ovanjordscistern. användning av motorvärma- re å motorfordon vid trans- port av explosiva varor av första klass.
20/12 1941	användning av motorvärma- re å motorfordon vid trans- port av eldfarliga oljor av första klass.
16/1 1942	konstruktion, förläggning, montering och skötsel av an- läggning med underjordisk cistern för eldfarlig olja.
28/2 1942	anordnande av magasin i un- derjordiska gruvor, utarbe- tade av Jernkontorets gruv- byrå.
12/3 1942	särskilda föreskrifter för in- förande av gengasfordon in- om fabriks- eller upplags- områden för eldfarliga oljor under sådana förhållanden då vissa av Kungl. Maj:t den 27 febr. 1942 medgivna lättnader i förordningen den 4 oktober 1940 (nr 854) trätt i kraft.
12/3 1942	med särskilda föreskrifter för transport av eldfarlig ol- ja av första klass med så- dant gengasfordon, som icke godkänts av Länsstyrelse för sådant ändamål.
29/4 1942	transport av nitroglycerin löst i alkohol.
22/6 1942	konstruktion och utförande av upplagsmagasin för sprängämne.
22/6 1942	konstruktion av sprängäm- neskista.